

Prawa i obowiązki świadka

PRAWA ŚWIADKA

1. Prawo do swobody wypowiedzi

art. 171 KPK

Przesłuchiwany ma prawo do spontanicznej relacji, w granicach określonych celem danej czynności. Organ nie powinien przerywać wypowiedzi, okazywać zniecierpliwienia, pouczać, oceniać lub pospieszać świadka.

2. Prawo do odmowy składania zeznań

art. 182 § 1 KPK

Przysługuje osobie najbliższej dla podejrzanego/oskarżonego.

3. Prawo do odmowy zeznań współsprawcy czynu, którego sprawa rozpatrywana jest w postępowaniu wyłączonym do odrębnego prowadzenia

art. 182 § 3 KPK

Przykład: Osoba X nakłaniała osobę Y do przyjęcia korzyści majątkowej, którą osoba Y finalnie przyjmuje. W przypadku odrębnych postępowań (X za podżeganie, Y za sprawstwo), osoby te mogą odmówić zeznań w stosunku do siebie.

4. Prawo do uchylenia się od odpowiedzi na niektóre pytania

art. 183 § 1 KPK

Świadek może odmówić udzielenia odpowiedzi na pytanie, jeżeli mogłoby to narazić jego, bądź osobę dla niego najbliższą, na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe (wykroczenie już nie).

5. Prawo do żądania zwolnienia od złożenia zeznań lub odpowiedzi na pytanie osoby pozostającej w szczególnie bliskim stosunku osobistym

art. 185 KPK

Prawo to przysługuje osobie innej niż najbliższa, ale pozostającej ze świadkiem w stosunku określonym tym przepisem – np. inny krewny, narzeczony, wieloletni opiekun.

6. Prawo do wzmoczonej ochrony prawnej

art. 245 KK

Przepisy te chronią świadka przed wpływaniem na treść jego zeznań lub wykonywanie przez niego obowiązków procesowych, np. przez używanie przemocy, groźby bezprawnej, naruszenia nietykalności cielesnej.

7. Prawo do korzystania z ochrony i pomocy w razie zagrożenia dla życia lub zdrowia świadka lub jego najbliższych

art. 1 - 17 ustawy z 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka

Do środków ochrony oraz pomocy należą: ochrona na czas czynności procesowej, ochrona osobista, pomoc w zakresie zmiany miejsca pobytu.

8. Prawo do otrzymania bezpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej w Ośrodku dla Osób Pokrzywdzonych Przesłuchaniem – przez świadka, a także osoby mu najbliższe

art. 43 § 8 pkt 2a KKW

Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (skrótowo: Fundusz Sprawiedliwości) ma charakter celowy, ukierunkowany m. in. na pomoc pokrzywdzonym i świadkom.

9. Prawo utajnienia danych dotyczących miejsca zamieszkania i miejsca pracy, przekształcone w obowiązek nałożony na organ procesowy

art. 148a KPK

W protokole przesłuchania świadka nie umieszcza się ww. danych. Zamieszcza się je w załączniku do protokołu, który przechowyje się w załączniku adresowym do akt sprawy – do wiadomości organu procesowego.

10. Prawo do zachowania w tajemnicy danych umożliwiających identyfikację świadka -świadek incognito

art. 184 KPK

Zachowanie w tajemnicy tożsamości świadka jest możliwe w przypadku uzasadnionej obawy zagrożenia życia, zdrowia, wolności albo mienia w znacznych rozmiarach świadka lub osoby dla niego najbliższej.

11. Prawo żądania zamieszczenia w protokole z pełną dokładnością wszystkiego, co dotyczy praw i interesów świadka

art. 148 § 2 KPK

Świadek może żądać od organu, aby jego wypowiedzi były precyzyjnie zapisywane w protokole.

12. Prawo do zwrotu kosztów wezwania i stawiennictwa

art. 618a - e KPK

Prawo to może obejmować zwrot kosztów podróży, noclegu, utraconego zarobku lub dochodu.

13. Prawo do przesłuchania w drodze wideokonferencji

art. 177 § 1a i 390 § 1 KPK

Przesłuchanie świadka może nastąpić przy użyciu urządzeń technicznych, umożliwiających przeprowadzenie tej czynności na odległość – z jednoczesnym, bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku.

14. Prawo do przesłuchania w miejscu pobytu

art. 177 § 1a i 2 KPK

Świadek, który nie może stawić się na wezwanie z powodu choroby, kalectwa lub innej nie dającej się pokonać przeszkody, można przesłuchać w miejscu jego pobytu.

Dane statystyczne za rok 2017

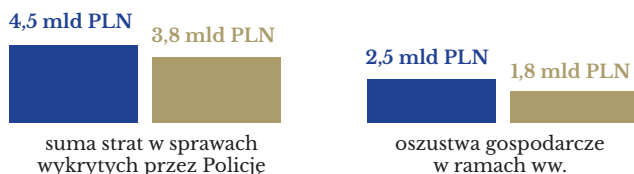
(przestępstwa gospodarcze):

za rok 2017

za rok 2016

źródło: www.statystyka.policja.pl

źródło: www.rp.pl (powołują się na dane z Komendy Głównej Policji)

Prawa i obowiązki świadka

OBOWIĄZKI ŚWIADKA

1. Obowiązek stawiennictwa

art. 129 § 1 i 177 § 1 KPK

Świadek zobowiązany jest stawić się w miejscu i czasie wyznaczonym w wezwaniu oraz pozostać do dyspozycji organu wzywającego do chwili zwolnienia. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo lub oddalenie się przed zwolnieniem świadka może stanowić podstawę nałożenia kary porządkowej (do 3000 zł).

Niestawiennictwo z powodu choroby powinno być usprawiedliwione zaświadczeniem uprawnionego lekarza sądowego. Uporczywe uchylanie się od złożenia zeznań może skutkować aresztowaniem świadka na okres do 30 dni.

2. Obowiązek stawiennictwa na wezwanie w pilnych wypadkach

art. 137 KPK

W wypadkach niecierpiących zwłoki można wezwać świadka telefonicznie lub w inny, stosowny do okoliczności sposób – np. poprzez kontakt osobisty lub za pośrednictwem osoby godnej zaufania.

3. Obowiązek zeznawania

art. 177 § 1 KPK

Osoba wezwana w charakterze świadka ma obowiązek złożyć zeznania, z wyjątkiem sytuacji, kiedy przysługuje jej prawo odmowy zeznań lub gdy zostanie z tego obowiązku zwolniona.

4. Obowiązek usprawiedliwienia niestawiennictwa z powodu choroby

art. 117 § 2a KPK

Usprawiedliwienie niestawiennictwa z powodu choroby świadka wymaga przedstawienia zaświadczenia, potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie, wystawionego przez lekarza sądowego.

5. Obowiązek zeznawania prawdy

art. 233 § 1 KK

Przed przesłuchaniem każdy świadek powinien być pouczony o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań - w przeciwnym wypadku nie można pociągnąć go do odpowiedzialności za zeznawanie nieprawdy lub zatajanie prawdy.

6. Obowiązek zachowania w tajemnicy tego, co świadek dowiedział się w związku z przesłuchaniem

art. 241 § 1 KK

Świadek ma obowiązek zachowania w tajemnicy okoliczności, o które był pytany w trakcie przesłuchania lub o których dowiedział się biorąc udział w czynności procesowej.

7. Obowiązek poddania się oględzinom i badaniom niepołączonym z zabiegiem chirurgicznym lub obserwacją w zakładzie leczniczym – pokrzywdzony

(art. 192 § 1 KPK).

Pokrzywdzony nie może sprzeciwić się badaniom lekarskim (niepołączonym z zabiegiem chirurgicznym lub obserwacją w zakładzie leczniczym), a także oględzinom, jeżeli od ich wyników zależy karalność czynu.

8. Obowiązek poddania się czynności przesłuchania z udziałem biegłego psychiatry lub psychologa, jeżeli istnieje wątpliwość co do stanu psychicznego świadka itp.

art. 192 § 2 KPK

Sąd lub prokurator może zarządzić przesłuchanie świadka z udziałem biegłego lekarza lub biegłego psychologa, jeżeli wątpliwość budzi: stan psychiczny lub rozwój umysłowy, jak również zdolność postrzegania i odtwarzania przez niego postrzeżeń.

9. Obowiązek poddania się daktyloskopii, pobraniu wymazu ze śluzówki policzków, włosów, śliny, próby pisma, zapachu, wykonania fotografii osoby lub dokonania utrwalenia głosu, w celu ograniczenia kręgu osób podejrzanych (eliminacyjnie) lub ustalenia wartości dowodowej ujawnionych śladów

art. 192a § 1 KPK

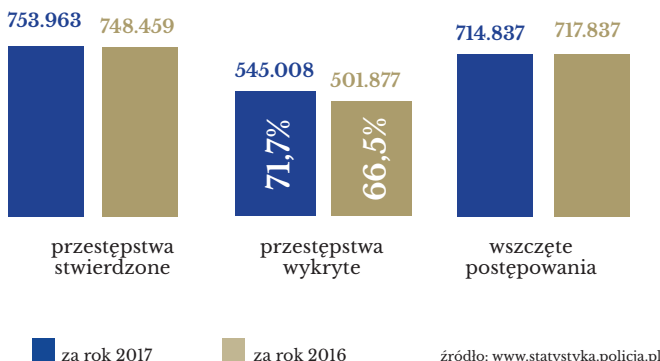
Po wykorzystaniu w sprawie, pobrany lub utrwalony materiał (zbędny dla postępowania) należy niezwłocznie usunąć z akt i zniszczyć.

10. Obowiązek poddania się oględzinom ciała, badaniu lekarskiemu lub psychologicznemu – za zgodą świadka

art. 192 § 4 KPK

Według tej zasady świadka można poddać badaniom lub oględzinom tylko za jego zgodą – pod warunkiem, że służy to celom dowodowym.

Przestępczość ogółem w roku 2017

795.976

wykrywalność
74,1%

Przestępczość w roku 2018
(dane wstępne)

182.023

Przestępstwa gospodarcze
w roku 2018
(dane wstępne)

źródło: www.policja.pl